

คลัสเตอร์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร่วมมือสู่การสร้างโอกาส

■ ชูศรี ศิริขจรพันธ์

ลำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว ถือได้ว่าเป็นแหล่งปลูกที่สำคัญสำหรับ "ข้าวหอมมะลิ" เพราะสภาพดินปนทรายอย่าง ที่กระจายอยู่ใน 5 จังหวัดทางตอนกลาง และล่าง หรือในชื่อของ "ทุ่งกุลาร้องไห้" คือที่ที่ ข้าวหอมมะลิ 101 เจริญเติบโตได้อย่างดี และแต่ละปี ข้าวหอมมะลิ จากพื้นที่แห่งนี้ ถูกส่งออกไปต่างประเทศ และทำเงินประเทศในระดับที่สูง ที่ผ่านมา ได้มีความร่วมมือระหว่าง 5 จังหวัด ประกอบด้วย ร้อยเอ็ด สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร และมหาสารคาม

ตั้งเป็นกลุ่ม "คลัสเตอร์กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้" โดยได้พัฒนามากว่า 2 ปีแล้ว คลัสเตอร์ดังกล่าว ได้ร่วมกันผลักดันพัฒนา คิด วิเคราะห์ และส่งเสริมให้ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ก้าวสู่ความเป็นสากล เพื่อเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ภายใต้ สโลแกน "เม็ดยาว ขาวเรียวย อ่อนนุ่ม และหอมน้ำรับประทาน"

"จากการที่เราได้รับการพัฒนาในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยมีหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ ทำให้กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ที่รวบรวมตัวกันมาตั้งแต่ปี 2552 ทั้งในส่วนของผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ และสมาชิกสหกรณ์คลัสเตอร์ กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ได้รับความรู้ ความ

เข้าใจ และประสบการณ์ทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มองเห็นช่องทางการตลาด การจัดจำหน่ายที่สามารถขับเคลื่อนด้วยตนเองได้ โดยที่ผ่านมา สหกรณ์คลัสเตอร์ กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มีรายได้ ก่อนเข้าโครงการพัฒนา ในปี 2549-2550 จำนวน 95 ล้านบาท ก่อนที่จะก้าวกระโดดมาที่ 210 ล้านบาท ในปี 2553" **ประยุทธ์ หงษ์ทอง** ประธานคณะกรรมการบริหารงานคลัสเตอร์ ผู้แทนเกษตรกร สมาชิกสหกรณ์คลัสเตอร์ กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ อธิบายถึงผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

หลังการเข้าร่วมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ ได้มีการพัฒนาด้านการส่งออก โดยส่งผ่าน

ผู้ส่งออกรายใหญ่ของประเทศ เช่น บริษัท เอเชีย โกลเด้นไรซ์, บริษัท เกล อินเตอร์เทรด และในอนาคตกำลังจะทำธุรกิจกับบริษัท 3 K แบริเตอร์ เพื่อส่งข้าวออกขายต่างประเทศ ปัจจุบันสำคัญที่ได้รับจากการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นคลัสเตอร์ก็คือ ความเป็นเครือข่ายที่ทำให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

กล่าวคือจากสหกรณ์ที่มีศักยภาพในระดับที่ต่ำ เมื่อรวมกันจนเป็นสหกรณ์ที่มีศักยภาพสูง มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ และนั่นก็คือการทำให้สหกรณ์มีสภาพคล่องตัวยิ่งขึ้น จนทำให้สหกรณ์ที่ไม่มีโรงสีสามารถที่จะรับซื้อข้าวเปลือกที่มีคุณภาพส่งเข้าจำหน่ายให้กับสหกรณ์ที่มีโรงสีได้

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 145,530
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/ภูมิภาค

วันที่: อาทิตย์ 7 สิงหาคม 2554

ปีที่: 24

ฉบับที่: 8354

หน้า: 10(ล่าง)

Col.Inch: 120

Ad Value: 180,000

PRValue (x3): 540,000

คลิ๊ป: ลีลี

หัวข้อข่าว: คลัสเตอร์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลารักจากความร่วมมือสู่การสร้างโอกาส

รวมถึงการแปรรูปส่งจำหน่ายทั่วประเทศ และด้านการตลาดเน้นสหกรณ์เป็นหลัก เช่น ในทุกจังหวัดของภาคใต้ ในภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ นครสวรรค์ สุพรรณบุรี ภาคตะวันออก เช่น ตราด ระยอง ชลบุรี และจังหวัดต่างๆ ทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่ **รศ.ดร.เพ็ญศรี เจริญวานิช**

หัวหน้าโครงการพัฒนาคลัสเตอร์กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ กล่าวว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ เล็งเห็นว่า กลุ่มสหกรณ์ภายใต้โครงการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ จัดเป็นกลุ่มกำลังพัฒนา ที่มีการรวมตัวกันและมีระดับการพัฒนาค่อนข้างดี มีความพยายามจะพัฒนาตนเอง และขึ้นแสวงหากลยุทธ์ เพื่อให้เติบโตและอยู่รอด โดยเป้าหมายเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หรือความต้องการของลูกค้า รวมทั้ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและแสวงหาตลาดเฉพาะ แต่ยังคงขาดความเข้าใจในการพัฒนารูปแบบคลัสเตอร์ โดยขาดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธการ

ประยุทธ์ จันทร์โอชา

พัฒนาที่ชัดเจน ตลอดจนขาดแกนนำกลุ่ม ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย

คณะวิทยาการจัดการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการให้บริการวิชาการแก่สังคม และชุมชน จึงได้เข้าไปช่วยเหลือ โดยได้ให้การสนับสนุนด้วยการเป็นที่ปรึกษา ร่วมกับคณะทำงานประกอบด้วยคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเจ้าหน้าที่ต่างๆ ซึ่งดำเนินการพัฒนาโครงการนี้ มาตั้งแต่ปี 2552 ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาให้เกิดเครือข่ายรูปแบบ "คลัสเตอร์" ข้าวหอมมะลิ

ทุ่งกุลาร้องไห้ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจภายใต้ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ตั้งแต่การผลิต การตลาดจนกระทั่งถึงมือผู้บริโภค รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สร้างศักยภาพในการแข่งขันของสถาบันเกษตรกร สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้สูงสุด

"ตอนที่เราเข้าไปทำแรกๆ มีสมาชิกจากสหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เข้าร่วมโครงการ 19 สหกรณ์ และมี การดำเนินกิจกรรมต่างๆ หลายรูปแบบ ทั้งการประชาสัมพันธ์โครงการเชิญชวน

สหกรณ์เกษตรกร ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เข้าร่วมคลัสเตอร์ แต่ปัจจุบันหลังโครงการเดินหน้าไปเรื่อยๆ ก็มีสมาชิกสหกรณ์มาสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดี" รศ.ดร.เพ็ญศรี กล่าว

ในขณะที่ โอกาส กลั่นบุญชัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวว่า การรวมกลุ่มพัฒนาในรูปแบบคลัสเตอร์กลุ่มข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ผลิต และสหกรณ์สมาชิกคลัสเตอร์ ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้จะเห็นได้ว่ามียุทธศาสตร์ มีแผนการปฏิบัติการ

คลัสเตอร์และแผนการตลาดที่ชัดเจน ที่สำคัญมีช่องทางการจำหน่ายข้าวหอมมะลิที่สามารถขับเคลื่อนด้วยตนเองได้ ทำให้เกิดความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดในระดับประเทศอีกด้วย ถือว่าเป็นอีกหนึ่งกลุ่มคลัสเตอร์ที่จะสามารถเป็นตัวอย่างในการพัฒนาตนเองของกลุ่มเกษตรกรได้เป็นอย่างดี

นี่คืออีกหนึ่งความสำเร็จ การทำงานแบบรวมกลุ่มในรูปแบบ "คลัสเตอร์" ที่ประสบความสำเร็จได้ จากนี้ไปคลัสเตอร์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ จะเป็นตัวอย่างที่สำคัญที่ทำให้กลุ่มเตอร์อื่นๆ ศึกษา เพื่อจะได้มุ่งสู่การประสบความสำเร็จ